

[Hartel.]

værdi i fremmede Mønter, som de bringer hjem, med en højere Kurs herhjemme, end Tilfældet er, naar det modsatte Forhold eksisterer. Denne Politik vilde have bragt os ud over en Mangfoldighed af Vanskeligheder, som vi nu forgæves har tumlet med, og som har skabt Utryghed og berettiget Utilfredshed inden for store Dele af Erhvervslevet.

Med Hensyn til Beskæftigelsen erkender jeg, at der har været en Fremgang rent talmæssigt set. Inden for den egentlige Industri har der været en Tilgang i de beskæftigedes Antal fra 1931 til 1936 paa smaa 40 000, og største Delen af disse 40 000 falder paa de Industrier, som tidligere har haft udenlandsk Konkurrence. Jeg maa for at fuldstændiggøre Billedet, fordi Ret nu engang altid skal være Ret, ogsaa have Lov til at anføre, at Eksportindustrierne i disse Aar har haft Fremgang; Eksportindustrierne indtjener en stigende Valutamængde — dette hilser vi fra vor Side med Tilfredshed uden mindste Jalousi, men dét er jo alligevel saaledes, at Landbruget fortsat skal skaffe mellem 70 og 75 pCt. af Valutaen, saa man skal være noget forsigtigt med at overvurdere denne Eksportindustri valutamæssige Betydning. Men sammenholder man den almindelige Nedgang i Indførselen af Færdigvarer med Fremgangen i Beskæftigelsen, er Fremgangen ikke nær saa stor, som man skulde have ventet. I saa Fald skulde Industriens Arbejdertal være forøget ikke med 40 000, men med mindst 50 000.

Jeg erkender, at Mekaniseringen, som det ærede Medlem Hr. Hauge sagde — jeg formoder ogsaa, det ærede Medlem tænkte paa Rationaliseringen —, inden for Industrien stadig skrider frem, og at man ad den Vej skubber Arbejdere fra sig. Det er beklageligt, at denne Udvikling fortsættes, men det er et af de Fænomener, som det er vanskeligst at gøre noget ved, idet Udviklingen jo skal gaa sin Gang. Typisk for denne Rationalisering er f. Eks. Margarineindustrien, hvor Arbejderstyrken i 1931 var 1226, i 1935 kun 1105. Det vil sige, at Produktionen pr. Arbejder, der i 1931 var 67 000 kg, i 1935 var sat op til 73 500 kg. Der er altsaa en stadig voksende Rationalisering inden for denne Industri. Man tænker ikke uden Grund paa, hvad der kunde skabes af Beskæftigelse inden for Smørproduktionen i Danmark i Tilfælde af, at det, som Margarineproduktionen fremskaffer af færdige Fedtstoffer, blev ført over til Smørproduktionen. Det vilde vel dreje sig om Beskæftigelse til

60 000—70 000 af Danmarks over 200 000 Landbohjem.

Jeg siger dette for at klargøre, hvilken vældig Forskel i Chance for at beskæftige Befolkningen der er mellem Industrien og Landbrugserhvervet. Det er her, Regeringens Politik fejler. Man er, jeg vil ikke sige blind for, men man har ikke Øjet opladt for de vældige Beskæftigelsesmuligheder, Landbruget rummer, men holder sig alt for ensidigt til de Muligheder, der er inden for Industrien.

Lægger vi til Industriens 40 000 dem, der er blevet merbeskæftiget inden for Haandværket, naar vi op til et Antal organiserede Arbejdere paa 50 000. Hertil kan saa lægges 20 000—30 000, repræsenterende den øvrige Fremgang i Beskæftigelsen inden for Haandværk og Industri, altsaa i alt 75 000.

Det er altsaa Kreditsiden, om jeg maa kalde det saaledes. Paa Debetsiden staar de ca. 40 000 Mand, som Landbruget ikke har formaaet at fastholde i denne Periode, saaledes at Fremgangen bliver ca. 35 000, og det er ikke nogen stor Fremgang, da Befolkningstilvæksten i de Aldersklasser, det her drejer sig om, nemlig Folk mellem 15 og 65 Aar, er ca. 120 000. Ærede Medlemmer vil deraf forstaa, at der heller ikke paa dette Omraade er meget at raabe Hurra for. Dette i sig selv pauvre Resultat er naaet under alle de Foranstaltninger, Importbegrænsning, Beskyttelse og delvis Fordyrelse af Produktionen, som vi kender, og jeg mener, at vi har naaet Maksimalgrænsen for, hvad der i saa Henseende er muligt.

Det er altsaa et storstilet Forsøg, der har været gjort paa at omdanne Danmark til et Industriland. Jeg mener, at det er en af de kostbareste Omlægninger, vi har foretaget i vort Land, og den har ikke givet noget positivt Udbytte, der kan sammenlignes med det Tab, Landbruget har lidt i denne Periode, paa 1750 Mill. Kr. eller op imod Halvdelen af, hvad danske Landmænd ejer tilsammen. Det havde været langt at foretrække, ogsaa fra et beskæftigelsesmæssigt Synspunkt, om man havde søgt at udnytte Landbrugets Muligheder i langt højere Grad og ogsaa her havde taget en fornuftig Vekselpolitik i sin Tjeneste.

Jeg hører nok, at en Mand som Magister Harald Nielsen nu, lidt sent, foreslaar, at vi skulde have fortsat den ensidige Frihandelspolitik og fremstillet billige Landbrugsprodukter og søgt at tage Konkurrencen op overalt, hvor vi kunde, med disse danske Kvalitetsvarer; men der savnes den Baggrund,